

Celoštátne kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
52. ročník, školský rok 2023/2024
Písomný test pre kategóriu E – ZŠ (8. a 9. ročník) a OG (3. a 4. ročník)
 *Monotematická a teoretická časť - úlohy

Meno a priezvisko:
 Škola: Trieda:
 Počet bodov: Monotematická časť (*): Témy teoretickej časti: Spolu:

1. *Žiaci 8. triedy základnej školy sa zúčastnili besedy s vulkanológom. Dozvedeli sa, že sopky sa navzájom líšia mierou svojej aktivity, svojím tvarom i materiálom, z ktorého sú utvorené. Vulkanológ najviac rozprával o lávových štítových sopkách a stratovulkánoch. Žiaci si z besedy poznačili zaujímavé fakty na kartičky, ktoré potom pripli na nástenku. Priradi čísla kartičiek k správne typu sopky.

Lávové štítové sopky: Stratovulkány:

1 mierne sklonené svahy (do 10°)	2 strmé svahy so sklonom až 30°	3 Vezuv v Taliansku	4 Kilauea na Havajských ostrovoch
5 má väčšiu šírku ako výšku	6 pomaly tečúca láva	7 rýchlo tečúca láva	8 silné sopečné erupcie
9 riedka láva	10 hustá láva	11 základňa široká stovky kilometrov	12 striedajú sa vrstvy popola a stuhnutej lávy

2. *V nasledujúcich tvrdeniach z vyznačených pojmov zakrúžkuj tie správne.
- Zemetrasenie s magnitúdom 6 podľa Richterovej škály je **dvakrát** / **desaťkrát** / **dvadsaťkrát** / **stokrát** silnejšie ako zemetrasenie s magnitúdom 4.
 - Najsilnejšie zemetrasenie za posledných 100 rokov s magnitúdom 9,5 postihlo v máji 1960 **Čínu** / **Čile** / **Turecko**.
 - S Juhoamerickou platňou susedí **platňa Nazca** / **Kokosová platňa** / **Severoamerická platňa**.
 - Z prakontinentu Laurázia, ktorý vznikol rozpadom Pangey, pochádza **dnešná India** / **dnešná Aljaška** / **dnešný Arabský polostrov**.
 - Oceánska zemská kôra zaniká v **hlbokomorských priekopách** / **stredoocéánskych chrbtach** / **oceánskych panvách**.
 - Litosférické dosky sa pohybujú po plastickej vrstve, ktorú nazývame **astenosféra** / **geosféra** / **litosféra**.
 - Východoafrická priekopová prepadlina je oblasť, kde **vzniká nový** / **zaniká starý** oceán.
 - Oceánska zemská kôra je **ťažšia** / **ľahšia** / **rovnako ťažká** ako kontinentálna zemská kôra.
3. Pozorne si prečítaj hrubo vytlačené nápisy na kartičkách zoradených do stĺpcov (dolu). Z každého stĺpca je potrebné vybrať jednu kartičku tak, aby pojmy z vybraných kartičiek po doplnení do nasledujúcej vety zostavili pravdivé tvrdenie o podnebí Japonska.

Podnebie Japonska ovplyvňuje letný monzún a zimný

Podnebie Japonska ovplyvňuje	suchý	letný	juhovýchodný	monzún	suchý	zimný	juhovýchodný	monzún.
	vlhký		severovýchodný	a	vlhký		severovýchodný	pasát.
			juhozápadný				juhozápadný	
			severozápadný				severozápadný	

4. a) V nasledujúcej viacsmerovke nájdí a vyčiarkni názvy troch pohorí, troch riek a dvoch púští, ktoré sa nachádzajú v Ázii. Vypíš ich do riadkov vedľa viacsmerovky.

S	I	R	G	I	T
L	N	P	N	K	R
A	D	A	H	N	Á
R	U	M	T	O	H
U	S	Í	B	M	T
S	O	R	G	A	Z

.....

.....

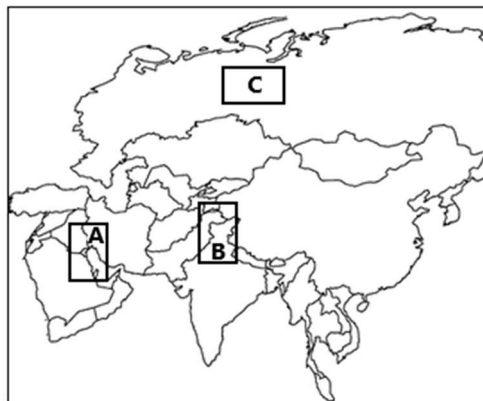
.....

.....

.....

.....

.....

- b) Potom tieto názvy umiestni do stĺpcov A, B alebo C v nasledujúcej tabuľke podľa toho, do ktorého obdĺžnika vo výreze z mapy Ázie (vpravo hore) tieto geografické objekty zasahujú.

A	B	C

- c) Štyri písmená vo viacsmerovke zostali nevyčiarknuté. Doplň ich na správne miesto do názvu ďalšieho geografického objektu z Ázie.

__ A __ L A __ A K A __

O aký geografický objekt ide? Zakrúžkuj! Je to: *nížina* *pohorie* *púšť* *jazero*

- d) Zakresli čo najpresnejšie polohu tohto objektu do obrysovej mapy.

5. Čo vieš o štátoch indického subkontinentu? V nasledujúcej tabuľke zakrúžkuj v každom riadku jeden štát, pre ktorý platí charakteristika uvedená v jej prvom stĺpci.

kráľovstvo	Bhután	Nepál	Bangladéš
islamská republika	Srí Lanka	Pakistan	India
najvyššie položené miesto	Bhután	Nepál	India
najmenšia priemerná nadmorská výška	Bangladéš	Pakistan	Srí Lanka
najvyššia hustota zaľudnenia	Pakistan	India	Bangladéš
úradný jazyk je dzongkhä	Nepál	Srí Lanka	Bhután
najvyšší podiel obyvateľov žijúcich na vidieku	India	Bangladéš	Nepál
milióny utečencov z Afganistanu	Pakistan	India	Bangladéš
každý desiaty obyvateľ patrí k tamilskému etniku	Bangladéš	Pakistan	Srí Lanka
budhistická krajina	India	Bhután	Nepál
podiel lesov presahuje 80 % rozlohy štátu	Pakistan	Bhután	Srí Lanka
v oficiálnom názve štátu je prívlastok „socialistická“	Bangladéš	Srí Lanka	Pakistan
najviac lokalít zaradených do zoznamu svetového dedičstva UNESCO	India	Bhután	Srí Lanka

6. Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia o našich nížinách? K pravdivým doplň symbol ✓ a k nepravdivým symbol ✗.

a) Na Východoslovenskej nížine ráno vychádza slnko skôr a večer zapadá neskôr ako na Záhorskej nížine.

b) Najväčší podiel zalesnenej pôdy spomedzi našich nížin má Záhorská nížina.

c) Vďaka ľahkým a priepustným pôdam je Východoslovenská nížina najmenej ohrozená povodňami.

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzent: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2024